

Förmånlig sjukförsäkring

jämt

Begravningsförsäkring

- Sjukpenning
- Läkarsvårdsersättning
- Sjukhusvårdsersättning
- Moderskapshjälp

meddelas av

Stockholms

Erkända Sjukassor

Vad har hänt?

FÖRSVARSKOMMISSIONENS BE-TÄNKANDE bebyggdes av högst uppsedeväckande rykten om att ryska undervattensbåtar i det närgränsade ståt färdats fram i svenskt farvatten, icke aktande för rov att riva sönder en ödnings fiskeriet. Den genast underrättade flottstationen i Karlskrona utsände spaningsfartyg, som naturligtvis visade sig odugliga. Anbörare kustförvar förklarade genast vara av nöden.

Men så var det inga stygga ryssar utan »snälla danskarna i stället, men ryktet hade ändå gjort sin tjänst och visat behovet av även flottans uppgrusning. Och så kom förslaget.

DE FYRA NORDISKA LÄNDERNAS utrikesministrar ha samlats i Oslo till överläggningar med anledning av det stundande råds- och församlingmötet i Önevik för att klarlägga den gemensamma nordiska linjen inför de betydelsefulla avgörandena inom N. F.

FÖRBUDET FÖR VAPENEXPORT från England till såväl Abyssinien som Italien kommer att upprätthållas tillsvare, enligt beslut av kabinettsrådet, som ännu hoppas på en fredlig lösning av konflikten.

AMERIKA KOMMER INTE ATT BLANDA SIG I något europeiskt krig, har demokratledaren Robinson förklarat i samband med antagandet av en neutralitetstag för Förenade staterna. Enligt denna är all vapenexport till krigförande nationer förbjuden t. o. m. I mars nästa år, vidare kan blockad utfärdas mot amerikanska fartyg som transporterar kontraband till krigförande och fullmakter ges åt presidenten att utfärda förbud mot trupp- och ammunitionstransporter från amerikanska hamnar till krigförande länders fartyg till havs.

INTERNATIONELLA TRANSPORT-ARBETAREFEDERATIONEN har på sin kongress i Köpenhamn enhälligt antagit en resolution mot kriget och förklarat sig ömna, jämna sin fulla medverkan till att förhindra krigsutbrott. Federationen väddar till Fackföreningsinternationalen och Socialistiska Internationalen att hos N. F. framföra arbetarrörelsens krav på fredens bevarande.

ALLA TILL FÖRFOGANDE STÄNDE politiska medel måste användas för att tvinga regeringarna att uppfylla sina förpliktelser som medlemmar av folkförbundet, säger Socialistiska Arbetarinternationalen i den paroll som utfrådas till alla dess sektioner. Vilka uppmärksammas att demonstrera mot kriget och vidtagna alla åtgärder för att rädda freden.

Veckovisningen

Få vi gasmasker gratis? — Nej!

Det är många som tror att staten tillhandahåller gasmasker gratis, att varje svensk medborgare utan vidare skall kunna gå och hämta sin gasmask om det gäller. Det kan inte nog kraftigt understrykas att ingen nation har kunat åtaga sig en så oerhörd ekonomisk förpliktelse, som att utrusta hela sin befolkning med gaskydd.

I England kostar enligt officiella uppgifter en användbar gasmask inte mindre än tio pund, d. v. s. omkring 180 svenska kronor. Oxygenpåfyllning för tre timmar betingar en merkostnad av 25 sh. per gång.

I Sverige kan enskilda nu få köpa gasmasker av armémottel från kronans förord. Armémottelen består utom av själva gasmasken av en syrehållare i form av en tornister, som bäres vid sidan, samt en gaslang mellan masken och behållaren. Dessutom finns s. k. civilgasmasker av enklare konstruktion! De saknar syrehållare och slang och har bara en ventil vid sidan. Armémottelen kostar 31 kr. per styck, vartill kommer någon krona för förvaringsburk, bruksanvisning etc. Påpekas bör att dessa 31 kronor endast utgör anskaffningskostnaden. Till alla nödvändiga påfyllningar, kompletteringar etc. tillkommer därutöver. Dessutom bör man komma ihåg, att en gasmask blir obrukbar efter en tids lagring.

En enda gasmask av billigaste sort till var och en av Sveriges sex miljoner innevanare skulle alltså betyda en utgift för svenska staten av mellan 190 och 200 miljoner kronor. Till jämförelse med denna summa kan nämnas att statens sammanlagda utgifter för våra »sociala verk och inrättningar», omfattande bl. a. barnvården och fattigvården, hela den statliga arbetslöshetshjälpen, socialförsäkringens alla olika grenar, uppgår till knappt 125 miljoner kronor pr år. Till hälso- och sjukvård bi-

drager staten med omkring 45 miljoner kronor.

För den detalj i den sociala omvårdnaden som utgöres av det statliga moderskapsunderstödet betalar staten icke ens en miljon kronor pr år — 750,000 kronor är i årets statsverksproposition uttagna för den posten. Statens bidrag till moderskapsförsäkringen belöper sig på omkring en halv miljon kronor, dess bidrag till sjukförsäkringen till något över 8 miljoner kronor.

Vad det skulle betyda för de enskilda att själva hålla sig och sina barn med gasmasker är lätt att förstå, när man betänkar att den genomsnittliga veckolönen för manliga arbetare i Sverige är 54 kronor medan kvinnliga arbetare i genomsnitt ha omkring 34 kronor i veckan.

En enda gasmask för 31—32 kronor motsvarar en hel veckolön för tusentals svenska arbetare.

En enda gasmask slukar mer än halva den kontanta månadslönen för flertalet lantarbetare.

En gasmask överstiger hela den kontanta månadslönen för otaliga hembiträden och kvinnliga »jänar» i lantruket.

En gasmask kostar fyra kronor mer än vad en barnaföderska får i statligt moderskapsunderstöd för alla sina utgifter och alla sina mödor i samband med havandeskap och förlossning.

Och hur ofta får man inte höra att staten inte har råd att offra mera på barnaföderskorna och deras späda barn.

En gasmask är dessutom endast en detalj i den utrustning som kräves för att man ens skall kunna tala om ett skydd mot de moderna krigsmetoderna. Det stora flertalet av befolkningen skulle redan från början av ekonomiska skäl vara utestängd t. o. m. från denna ansats till skydd.

Från Göteborg:

Lavinen har börjat röra på sig.

»En flammande kampsignal mot kriget, som vore värd att höras i alla världens hörn, har utsänts av författarinnan Amelie Posse-Bråzdová, skriver Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning på framträdande plats i dag, andra dagen för valen av ombud till kvinnornas representantmöte mot kriget den 1 sept.

Vi vore en handfull kvinnor som tisdagen den 20 samlades till en överläggning om hur vi bäst skulle ordna upp röstningen och distribuera den mängd av valtryck som tillsänts oss från Stockholm. Det är terier ännu, skolorna ha inte börjat, de ledande inom de olika kvinnoorganisationerna ha ej återkommit från sin sommarvistelse, en del av dem befinner sig i Köpenhamn på Open Doors kongress. Någon i den lilla interimsstyrelsen sade någonting om att det vore hopplöst att kunna göra något, tiden var för kort. En annan inföll »det ordet får ej tänkas in mindre utfärlas, nu är det psykologiska ögonblicket».

Därmed grep vi oss verket an. Notiser till tidningarna författades, morgontidningens kvällsredaktion uppvaktades redan samma kväll. Dagen därpå förem om alla Göteborgs tidningar meddelade om att en valbyrå öppnats i A. B. F:s lokaler. Det var torsdagen den 21. Inte var det med så väst högt spända förhoppningar de båda kommitterade, som hade första vaktan på byrån, gingo till sitt värv. Men, vad de ej väntat sig hände. Redan första timmarna var det ett tag varit så över förväntat att vi som systerlat med valarbetet är både häpnad och gripna.

Och så några snapshots från valbyrån. Vilka kommer? Det är kvinnor ur alla stånd och klasser. Där är det välkända unga butiksbrädet. Om henne har jag, då jag sett henne i hennes dagliga gärning, aldrig vågat hoppas, att hennes intresse räckte så långt. Hon hämtar packor av (Forts. å sid. 4.)

Svensk uppgrusning. Från 119 till 148 miljoner.

En ökning av Sveriges försvar är ofrånkomlig med hänsyn till tidsläget, anser Försvarskommissionen, vars stora betänkande nu framlagts. Nedrustningsarbetet har misslyckats, en ny kapprustningsperiod har inträtt och i denna måste Sverige följa med, ty neutraliteten fordrar att vi även i militärt avseende utgöra en maktfaktor. Så långt tycks kommissionen vara enig — med undantag för hr Elof Lindberg, som föreslår nedrustning i den formen att den nuvarande försvarsorganisationen ersättes av en riksdningskår på omkring 5,000 man och till en kostnad av 25 miljoner kronor.

Om utsträckningen av uppgrusningen råda i, ö. delade meningar inom kommissionen. Huvudförslaget, bakom vilket Folkpartiets och Bondeförbundets representanter stå eniga, slutar på 148 miljoner. Den huvudsakliga förstärkningen skall sättas in på luftvapnet. Tre nya flygkärer och ett nytt luftvärnsregemente skola inrättas. Krigsflygplan måste finnas i fredstill i samma utsträckning som anses nödvändigt i krig, framhåller kommissionen. Anslagen till flyget uppgå till 28,2 miljoner, för luftvärnsartilleriet till 5,7 miljoner.

Vad det civila luftskyddet beträffar, anser kommissionen att det bör planläggas och ledas från socialdepartementet.

Närmast ansvariga för civilskyddet

bli — under regeringen — Överstatshållareämbetet och länsstyrelserna.

Kustartilleriet skall i sin helhet förstärkas och Gotland förses med en ny kustartillerikår. Vad flottan beträffar skola anslagen minskas, pansarskepp nybyggas icke, men moderniseras, medan nya ubåtar skola anskaffas.

Vidare föreslås en utökning av värnpliktsiden från 140 till 175 dagar samt införande av obligatoriska landstörmsövningar. Tjänstetiden för värnpliktiga skall utsträckas från 42 till 45 år på fastlandet och ända till 55 år på Gotland. Dessutom skall värnpliktsiden för gotländingarna börja vid 18 i stället för vid 20 år.

Slutligen föreslås organiserandet av krigsindustrien, inrättandet av en gasemisk anstalt, utökandet av tankbataljonen till ett regemente m. m.

Mot huvudförslaget föreligg reservationer från högern, socialdemokraterna, som ha tre olika förslag samt arméns och flottans representanter. Högern reserverar sig för 160,4 miljoner. Av socialdemokraterna föreslås hr Vougt och Akerberg anslag på 114 milj. — vilket ungefär motsvarar nuvarande kostnader — med huvudvikten lagd på flyget, medan hr Törnkvist i Karlskrona begär större anslag för flottan inom samma räm. De militära ledamöterna påyrka 160,4 resp. 161 miljoner.

Slutspurten.

Röstningen pågår.

Posten till Kvinnornas Representantmöte Ned med Vapnet i alla länder, som hämtats från postfacket i klädkor-gar två eller tre gånger om dagen, har medfört otaliga gripande bevis på den starka front av kvinnor och även män som står bakom det vapenlösa uppre-toret. Röstningen som skett i snabbtempo över hela landet har fungerat ockand-derligt. 20.000 röster ha i skrivande stund inkommit. Betänk att hela utsändningen av vallistorna, röstningen och insamlan-det av de färdiga röstsedlarna försiggått (Forts. å sid. 2.)

2 kronor

TIDEVARVET

kostar till årets slut. Prenumerera på postgiro 1544.

Tidevarvets Expedition, Triewaldsgränd 2^{III} Stockholm 2

TIDEVARVET

Radikal
politisk
veckotidning.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.

ANSVARIG UTOIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfrid lördag
Trievaldsgränd 2, 3 tr., Stock-
holm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: *Eva Andén,*
Norrländsgatan 18.
Tel. 75 75, 76 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvsaker,
Boutredningar och testamenten, för-
valtningsuppdrag. Även skriftliga
förfrågningar.

Stockholms stads Poliklinik
vid **Kornhamnstorg 4**

Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9—11 f.m.
För havandeskapet och
dess sjukdomar.

För medellösa kostnadsfritt, för andra mot
erläggande av 2 kronor.

Vid dödsfall, rådfråga först
ARVID HOLMS
Begravningsbyrå
S:t Eriksg. 86 (invid S:t Eriksp.)
om priser m. m. innan beställning
göres.
Tel. 31 88 40 - 30 89 52 ankn. bost.

Alma Axelssons
FÖRLOSSNINGSHEM
LINNEGATAN 19

Mottager inackord. Även för längre tid.
Tryggt och öppen, välrök.
Tel. 778 24.

TANDKLINIKEN
Södermalmsstorg 4

Mottagar, vard. 10-11, 5-8, lörd. 10-5.
Annan tid efter överensk. 40 77 10.
Leg. tandl.
Kostnadsfri rådför. Billig tandvård.

DAMFRISORER:
Zanders Damfrisering

Rekommenderas
JOHN ZANDER, Frisörmästare.
Guld. o. Dipl.
Paris, Wien, Berlin, München.
Humlegårdsg. 22, 1 tr. Tel. 62 16 16.
Man spricht deutsch. English spoken.

En permanent
som HÅLLER

får Ni m. äkta oljor för 7:-, allt inb.,
samt OLJEHÄMMAR med
MESSAGE GARANTI. T. 33 33 31.

Centralbadets damfrisering
rekommenderas
Elegant. Tel. 20 95 92. Förstklassig.

Alimonda-Institutet

40-årig homeopatisk praktik.
Mottagning 11-2. Rådfrågning även per
korrespondens. Begär prospekt och frå-
gelista. Leg. läkare.
Adress: Upplandsgat. 16, 4 tr. (hörn)
Stockholm. Telefon 32 08 99.

Uno Oldenburg J:or
Jur. Kand.
Drottninggatan 4, tel. 21 30 44.
Alla slags juridiska uppdrag: Rättegån-
gar, skilsmässor, boskilling, äktenskaps-
förord, bouppteckn., testamenten.

Arméhanddukar 86 cm.
Hvita, blått, blått, med blått, vitt och
sittliga, passande till såväl köks- som hotell-
handdukar, pris endast 6.50 pr duss. Obs! 3 duss.
fraktfritt.

Oskarsons Lager, Kungsg. 70, Sthlm.

Riksdagshistoriska
Utställningen
i Nationalmuseum.
Öppen alla vardagar (utom måndagar)
10-4. Söndagar 1-4.
Entré 50 öre.
Onsdagar, torsdagar och lördagar till-
kommer entré till Nationalmuseum:
50 öre.

Du köper billigt

I MYRORNAS FÖRSÄLJNINGSLOKAL
— Bondegatan 94 —
Möbler, Säng- och Gångkläder, Husge-
råd, Kok- och Kopparkärl, Gussagnar och
Kaminer, Armatur för fotogen och elek-
triskt, Antikviteter, Tavlor, Böcker och
Frydnadsaker m. m.
Försäljning sker onsdag o. fredag mellan
kl. 10 f. m.—5 e. m. samt lördagar
10—12 f. m.
OBS! Den 2 september öppna vi en
filial i Luntmakargatan 74. Årjörstid 9
f. m.—6 e. m., alla helgfria dagar.

Som vi sky
Pesten
skyr vägghyran
Binks
Desinfektionsvätska

A.-B. Peter C. Greiff,
Norrmalmstorg 18, Stockholm
Telefon 23 17 70.

SOVJET-UNIONEN
är idag det starkaste bör-
verket mot krig och fascism!
ALLT om Sovjet-Unionen kan Ni
läsa i tidskriften

Sovjetnytt

som utkommer med 2 24-sidiga,
rikt illustrerade nr pr månad.
Prenumerationspris: 1,25 pr kvar-
tal. Prenumerera omedelbart för fjärde
kvartalet å närmaste postanstalt!

Red. o. exp. **Vasag. 38, Sthlm Tel. 21 35 17.**

CLARTÉS SKRIFTSERIE
Karl Evang-Ebbe Linde
1 Raslära, raspolitik, reaktion

»Det hela både sakligt vederhöf-
tigt och på ett förstklassigt sätt
populariserat.«
Fil. dr. **Gunnar Beskow i Fönstret.**
Pris häft. 3:25, inb. 4:50

Arthur Rosenthal
2 Fascismen som massrörelse

»Om man vill stå en fiende, bör
man först lära väl känna honom,
säger ett gammalt ordspråk. I
Rosenthals bok, som ingår som nr 2
i Clartés skriftserie, lär man sig
att se de fascistiska rörelserna i
deras rätta belysning.«
Västerbottnens Folkblad.
Pris häft. 1:75, inb. 3:—
Finns i alla boklädare eller direkt från
CLARTÉS FÖRLAG, Stockholm

ROSENDAHL'S VILLOHEM 18
Rönninge
för Klens och Trötta
Högt beläget vid skog.

kvalitet i Frukt
FRUKTCENTRALEN

RES TILL Rönninge Gärd,
Frälsningsarméns Pensionat och Vilohem,
Rönninge, tel. 19. Roflyd viloot. Bra
rum. God husmanskost. Fullt modern.
Möblerat pris.
OBS! NÄRA STOCKHOLM!
Förreståndare **Hj. Johanson.**

Torine Torines
Elyseabergsreparatör av verkst. Suckman. — Rep.
Skrovar, Bagar, tv. 80 pr. till och med. Möblat.
Abundt tillgång, med elektrisk garanti.
BAGARSTEN. S. v. Skovog. 24. Tel. 43 23 23.
och Klara N. Kyrkog. 38, vid Posten. 31 93 18.

Bagarstugan
HORNSGATAN 37 • Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 " " 73 37
GOTGATAN 52 " " 333 90

Den 31 Aug. 1935.

SVAR.

Under pressanfallet på »Kvinnor-
nas vapenlösa uppror mot kriget« ha
vi konstaterat en utbredd tro på nöd-
vändigheten och möjligheten av
skydd för civilbefolkningen. Denna
tro har trängt in i hjärnorna till och
med mera allmänn än vi befarat och
där hårdnat till ett bombsäker
skyddsåtgärder mot all vår argumen-
ter. Endast de som icke hunnit
skaffa sig denna betong i huvudet ha
fattat och följt uppripgnallarna mot
det källar- och gasmaskskede vi hå-
la på att träda in i.

Ertersom så många redan äro vun-
na för inställningen att vi måste un-
derkasta oss även denna konsekvens
av en obönhörligt förlöpande absurd
utveckling kom vår revolt snarare
för sent än för tidigt.

En upptakt till denna revolt gjor-
des dock redan i våras, då Fred och
Frihet på sitt årsmöte antog en resolu-
tion som vände sig mot att orga-
nisationen av civilförsvaret på in-
itiativ av regeringen skötes av länssty-
relserna i samarbete med olika stads-
fullmäktige, och av överståthållar-
ämbetet som själv låtit utreda möj-
ligheterna för skydd av Stockholms
befolkning. Tanken som låg till
grund för protesten i våras var den
att svenska folket genom denna ord-
ning på halvförtälig väg kommer in
i ett jätteförtälig, om vilket det icke
vet vad det kostar eller kommer att
kosta, ej heller om det är rimligt
eller tjänar ett förtäligt ändamål.
På denna punkt fick Fred och Frihet
medhåll av en militär studiekommis-
sion som studerat utländska skydds-
åtgärder för civilbefolkningen och
ansåg att hela detta komplement till
det militära försvaret måste tas om
hand av staten. Fred och Frihets re-
soneang byggde på övertygelsen att
en undersökning av skyddspro-
blemet i dess helhet skulle leda till
att dess ogörlighet ur teknisk, ekono-
misk och mänsklig synpunkt bleve
klarlagt, vilket skulle inverka på
uppfattningen av vår försvarspolitik
över huvud.

Ingén intresserad sig det bitter-
sta för Fred och Frihets eller Tide-
varvets argumentering så vitt vi ha
oss bekant, men nu då en revolt mot
civilskyddet tagit fart bland kvin-
norna, har en medlem av försvars-
kommisionen, redaktör Allan Vougt,
tagit till orda. Han gör det märke-
liga påståendet att förutsättningen
för kvinnoförsvaret är oriktig, eme-

dan man här i Sverige icke söker
uppnå någon trygghet genom passi-
va luftskyddsåtgärder av olika slag.
Detta påstående är dess mera be-
svärsligt som han vet hur nära ögat
det var att hans egen stad Malmö
fått sig en detaljerad organisation för
passivt försvar pådyvlad med hjälp
av landshövding Ramels auktoritet.
Hade inte där funnits en socialde-
mokratisk majoritet i stadsfullmäk-
tigate och en sakkunnig stadsläkare
som kunnat gendriva de argument
vilka gavs från militärt håll, så hade
det gått där som i andra skånska
städer, vilka nu ha sådana luft-
skyddsorganisationer. Inte heller kan
det ha undergått redaktör Vougt att
hela Stockholmspressen förra vintern
hade väldiga första sidsartiklar som
i detalj redogjorde för de varnings-,
skydds- och brandsläckningsåtgär-
der som voro nödvändiga för Stock-
holmarnas skydd. Utan reservation
talades där om att befolkningen
mätte använda sig av dem »för-
tröstanställt och i god ordning«, vil-
ket förutsätter källar- och gasdisci-
plin. Och hur läser han tidningen,
om han inte sett hur oroade göteborg-
arna varit bara för att deras sjuk-
husbyggekalkyler skulle kastas ikull
genom de nyttillkomna hänsynen till
bombsäkerhet. Ha notiserna om
Röda korskurser i gasskydd för lot-
tor och barnmorskor (just barnmors-
skor!) gätt honom förbi?

Emellertid har redaktör Vougt i sin
argumentering mot oss inte bara un-
danhållit sina läsare dessa fakta utan
också gått därhän att fyra där i för-
väg avslöja en av försvarsberedningens
hemligheter. Den nämligen att
beredningen icke tagit upp civilskyddet
i sin försvarsplan.

Den saken kunde man räkna ut
utan indiskretioner med ledning av
den diskussion av resultatet av be-
redningen som förts i pressen. De
preliminära slutsiffrorna på förs-
varsbudgeten som framförts skulle
tagit sig helt amoraliska ut, om det
civila försvaret ingått där.

Hur försvarskommisionens försvar-
rar sin hållning att förestäda förstärk-
ning av det aktiva luftväret» och
samtidigt lämna civilbefolkningen

Slutsputten.

(Forts. fr. sid. 1.)
inom loppet av tio dagar. Från alla håll
har det bekräftats att »hade vi haft bara
några dagar till på oss skulle vi ha fått
in röstsedlar i många tusentals.«
Redan på lördagen, sedan huvudmassan
av röstsedlarna inkommit, sattes det i
gång med rösträkningen, som sedan på-
gått i skift inte precis natt och dag men
i varje fall under långa dagar och som
ännu pågår när detta skrivs. Frivilliga
krafter ha strömmat till, industriarbet-
skor, lärarinnor, kontorister, advokater
och husmodrar, arbetet har delats upp i
grupper och pågått på en fem—tio lag i
fem eller sex rum samtidigt.
Många röstsedlar ha följts av ekono-
miska bidrag, insamlade på arbetsplat-
ser av olika slag eller från enskilda gi-
vare. Fabrik efter fabrik, sjukhus efter
sjukhus, försäkrings- och affärskontor ha
sant sina röster och insamlingslistor:
»från lagarskåp«, »lagning och bered-
ning«, »personalen på sjukhuset med väl-
gångsönskan«, »från de fredstresiterade-
« på det eller det kontoret.
De röstande ha i sådan utsträckning
anmält sig som åhörare till Representant-
mötet att Arbetsutskottet stannat för
Auditorium som lokal och anser sig kunna
räkna med fullständig »utsållt« hus.
Förfrågningar från utomstående, som
börjat komma av utrymmisskäl.
Ett meddelande om valets utgång ut-
sländes omgående efter rösträkningens
slutfröande till samtliga valda represen-
tanter medan alla de röstande, som an-
mält sin önskan att bli närvara, få sig ett
åbörarekort tillänt.
Kl. 9,15 söndagen den 1 september sam-
las representanterna på Auditorium, var-
efter mötet öppnas kl. 10,15 inför de
nära 2,000 deltagare som med sin när-
varo velat demonstrera för freden.

utanför sina omsorg, det vet den
som skriver detta icke. Men så myc-
ket vet man redan att den hållnin-
gen kommer att bli hårt angräpn.
Även Social-Demokraten som gillar
redaktör Vougt's hållning mot vår rö-
relse, säger att »civilbefolkningens
skydd är ett problem som icke kan
förbigås vid lösandet av vår förs-
varsfråga«, som måste upptas till
undersökning på annat sätt, om för-
svarskommisionen gått omkring det.
Vi förutspå storm omkring luft-
skyddsfrågan!

Man talar om draget av despera-
tion i vår aktion. Icke utan rätt, det
finns där. Det är en förtävlid re-
volt mot den undergiverhet och slö-
het som oss själva och andra som
tillåtit att luftskyddskedet fått kry-
pa över oss utan ens en prövning av
vad det innebär.

Vi kan inte längre passivt se hur
det drar ihop till krig och undergång.
Vår hållning är i själva verket i lik-
het med internationella transportarbetar-
förbundets hållning eftersom strejk-
tanken ingår i båda.
Vi hoppas att Social-Demokraten
skall inse detta och ta tillbåa sin
brännmärkning av kvinnoupproret
som hysteri. Rubriken »flammande
appell« som transportarbetarna fin-
ga på sin aktion kan lämpligen an-
vändas också på vår.

MALUNGS FOLKHÖGSKOLA

27:e vinterkursen börjar omkr. 20 okt. 1935 i nya, utvidgade lokaler. I och II
årskurs för män och kvinnor. Teor. och praktiska ämnen. Friplåster. Stats-m. fl.
Skollagen ca 100 m. från järnv. anhalt vid Västerdållens strand
i ståtlig natur. Obs! Insnid anmälan i god tid, om plats skiljerhållas.
Illustr. prosp. och programver av elevtidningen »Kamratringens« gratis från
Rektor GUNNAR FURLAND, MALUNG, Rt. 32 A.

A.-B. STOCKHOLMS TILLSKÄRAREAKADEMI
Drottninggatan 71 A. Tel. 21 33 10
Ståtligt understöd och inspekterad läroanstalt.
Aftonkurs börjar den 16 sept.
Begär prospekt och mönsterprislista.

NORRKOPIINGS STUVLAGER
KLDKESHANDEL, Barnhusgatan 4, Stockholm.
Ingen butik. Alla inköp o. försäljningar per extra kontant. Detta orsaken till våra bill. priser.

TIDEVARVET
Trievaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm.
REDAKTION:
Telefon 20 48 42. Mottagningstid
10—12.
EXPEDITION:
Telefon 20 48 42.
Kontorskl. 10—12 f. m., 1—4
e. m. Postgård 1544.
PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:-, / halvår kr. 3:25.
kvartal kr. 1:75. Lösnummer 15 öre
ANNONSPRIS:
I text 25 öre per millimeter.

Patriotismen som religion. Skyddsåtgärder mot gaskrig.

Japans nationella väckelse och samling på 1850-talet, återställandet av mikados regeringsmakt, förvandlingen av dess uppfostrings- och försvarsväsen samt framför allt dess militära utveckling allt intill de yttersta av dessa dagar är föremålet för Kurt Frankmans skildring i »Våra liv för mikado».

För ännu knappt ett sekel sedan levde Japan sitt liv för sig, på det hela taget obörört av Västerlandet, för vilket det då snarast framstod som ett rike ur sagan, omspunnet av blodfodt och poesi. Genom Förenade Staternas hänsynslöst genomdrivna krav på handelsmarknad i Östern tvingades det så in i världspolitiken. Inom kort hade dess ledande män tillägnat sig den europeiska statskonstens metoder och ha i tillämpningen visat sig vara sina läromästare väl vuxna.

Japans på senare tid otroligt hastigt växande befolkning måste spränga dess gränser — så till vida är den expansionsdrift det i våra dagar utvecklar berättigad. Grannstaterna Kina och Ryssland betrakta det med fruktan och misstro, de vitas glesst bebyggda områden längs Stilla havets kuster och den nära nog folktomma australkontinenten äro stängda för japansk invandring. Att på fredlig väg komma vidare tycks vara uteslutet.

Japan strider emellertid ej endast för sin existens. Det har också fattats av begäret att dominera. Det nöjer sig inte ens med att bli en av de stora, det ämnar bli den enda och allenarådande världsmakten. Med detta mål för ögonen lever Japan av i dag, i enlighet därmed uppfostras det unga släktet, flickor såväl som gossar.

Denna kamp föres på lång sikt, med våld, list, hänsynslöshet. De färgade folken börja nu betrakta Japan som ledare i kampen mot de vita. Vilken framgång Japan kan få i denna sin eventuella roll, därom värdig nog ännu ingen att uttala sig. Emellertid — *och* sak är det erövra och slå ned, en annan att behålla och besitta, hålla samman och behärska. Själv tror sig Japan också denna senare uppgift vuxen i kraft av bushido, den gamla samuraiandens filosofi. Det menar sig till och med genom bushido vara ägnat att uppfylla en världsmission, att genom dess dediska ideal kunna frälsa mänskligheten från kapitalismen, den materiella civilisationens förbannelse, som från Europa spritt sig över världen.

I sin kamp mot all världen driven Japan sålunda av en idé, som ger dess japan en högre mening.

Bushidos filosofi, som går ut på enkelhet, tapperhet, trohet mot mikado, har i Japan, sitt hemland, visat sig ha en bälrande, ja, omutlig moralisk kraft. Skulle den också vara mäktig att fylla en hel världis behov av andligt ljus och bjudande direktiv?

Har då Västerlandet något bättre att bjuda? Kan man ens tala om kristendomen, som under sin snart tvåtusénåriga tillvaro har visat sig ha så ringa förmåga att tygla mänsklig hårdhet och egoism?

Egentligen talar man här om två ojämförbara storheter. Bushido är en krigarfilosofi, upp vuxen på japansk mark, med sina bestämde förutsättningar i japansk mentalitet. Dess heroism har sugit sin näring ur hängivenheten för det närmaste, för klänen, folket, kejsaren, ur tron på Japan som det enda gudomliga landet, solgudinnans skänk till jorden. Den har sin grund i en patriotism, som blivit till religion. Här ligger dess styrka och inspirerande makt som krigarskådning. Och för japanen i allmänhet utgör det egna folket alltjämt det centrala i tanke- och känsloliv — vilken religiös åskådning han än bekänner sig till. Han existerar inte som individ, endast som medlem av den japanska enheten, som omfattar alla japaner, levande, döda och tillkommande — men också endast dem, det heliga Nippons söner. Bushido är en nationalreligion, i likhet med judendomen. Som allmän världsskådning och sedlig vägledning måste denna patriotiska styrka förutnans, kanske alldeles förflyttiga. Hur stor dess karaktärsdannande kraft då skall visa sig vara, det återstår att se.

Kristendomen är universell. Samtidigt är den desto högst personligt, en individens sak, och blir som statsreligion en absurditet. Här ligger både dess styrka och svaghet. Om dess inflytande på mänskligheten i stort skriver en modern kulturhistoriker: »... dock har den mänskliga, som lever efter kristendomens inträde i världen, ett oerhört företräde framför den antika: det dåliga samvetet. Människorna ha inte förändrats. De leva efter sina sinnen, tänka på egen fördel, älska sig själva, bruka våld, list och orätt. Men de göra det inte längre ogenerat och på god tro, inte mer med lätt hjärta och fri tanke, utan bleka, hemlighetsfulla och ängsliga. De ha inte längre rövdjurets goda humör. Detta är kanske kristendomens hittills enda uppnådda resultat.»

De ha inte längre rövdjurets goda humör... Vi må beklänna oss till kristendomen eller ej, dess ande har i alla händer infekterat oss, gjort oss tveksamma. Vi samlar ågodelar, men känna inte fullt glädje därunder, vi bygga u-båtar, experimentera ut dödande gaser, sprida sjukdomsgift, men vi veta ej, om vårt innersta är med.

Många förmå ej ens till självförsvar använda sig av dessa saker. Hellre dö de. Detta är kristendomens tapperhet.

Det är således fullt konsekvent, att de europeiska stater, som vilja skapa en hänförd, slagkraftig patriotism, mer eller mindre öppet bekämpa kristendomen. Hedendomen upplever en renessans i Europa, gamla gudar komma till heders som national- och rasgudomligheter.

Och den kärlekens idé, som skänktes världen genom Kristus, var den oss för stor? Skall den förjagas under kampen mellan »gudomliga» stater? Eller skall den alltjämt leva hos en och annan enskild världen över — till vilken nation han än må räknas och under vilken himmel han än må vara född?

Signild Hellhagen.

Det har alltid synt mig att fredsbarnbetet bör appellera till äldre strängar och ej som huvudargument använda krigets ohygglighet, ty vad man än må tänka om mänsklighetens etiska nivå, det fysiska modet skviter lättare än det moraliska. Blir en känsla blott tillräckligt stark, har aldrig tanken på egen fara kunnat hindra vare sig individen eller massan från att fullfölja ett uppsåt. Men i det sistnämnda är en engelsk radikal tidskrift (*The New Statesman & Nation*) finns en artikel om det engelska socialdepartementets handbok rörande försiktighetsmått vid gasanfäll och denna är oenigens en effektiv skräckpropaganda, som måste väcka folk till eftertanke, om ej av annan orsak så genom att bevisa varje skydds orimlighet.

Air Raid Precaution No 2 avslöjar på ett förfärande sätt huru vid ett giftgasanfall ej blott otaliga människor, utan hela den kultur vi genom århundraden kämpat oss till, skulle förintas. Vi ha varit stolta över att det demokratiska samhället skyddar de fattiga och svaga, men under en giftgasrädd skulle blott de som ha råd att med stora kostnader bygga bombfria rum ha någon chans att rädda sig. Att bygga dylika för hela Englands befolkning skulle medföra den fantastiska kostnaden av 1,000 à 1,500 miljoner engelska pund. Och huru skold de byggas? Nedre botten ger skydd mot explosioner, den övre vängingen mot gasanfäll, men människor kunna ej håra ut i gasskyddade rum mer än ett begränsat antal timmar. Och så skulle bomber med giftiga gaser antagligen också innehålla termit, som tänder eldsdovår inför vilka alla släckningsåtgärder äro maktlösa.

Den som utför något arbete utom det gasskyddade rummet måste vara klädd en särskild dräkt, men denna är så kvävande att ingen kan hålla ut någon längre tid. Och senapsgas och levisit krypa flytande på marken och behålla ännu flera veckor efter bombanfallet sin dödande verkan. Om en cementbelagd yta uppsugit giftgaser, måste den brytas upp och läggas om. För att befria kläder såväl som skodon från de giftiga gaserna, måste de kokas. Djur och barn äro ohjälpligt förlorade — en fransman skall ha hittat på att sy in barnen i lädersäckar i vilka man med jämna mellanrum skulle pumpa syre — en god illustration till skyddsåtgärdernas groteskhet! Och döden genom giftgaser, t. ex. senapsgas, är kvalfullare än de flesta andra. Gasmasker bli odugliga redan efter 9 månader och ingen är väl nog naiv att räkna med ett kortvarigt krig.

Alla dessa faktika äro tagna ur cirkuläret, men cirkulärets syfte är ingalunda att visa hur ogenomförbart varje skydd är, nej, ändamålet är att uppmanna myndigheter och befolkning att rusta sig till skydd. Då regeringen ej kan uppbreda de nödiga medlen, uppmannas de lokala förvaltningarna att vidtaga alla erforderliga mått och steg, bygga gäststuga rum, förse befolkningen med gasmasker och skyddande beklädnad, föranstalta gasmaskövningar, anställa särskild polis, sjukvårds- och brandkårer, disciplinera hela samhället till att fatalistiskt anse ett luftgaskrig såsom något oundvikligt. Arbetarpartiets exekutivkommitté har redan givit sitt bifall till regeringen, men flera lokala myndigheter ha rest sig i opposi-

tion och det väntas att protestererna skola bli allt kraftigare.

Den nyligen företagna fredsomröstningen med sina långt över 90 % röster, ej blott för freden utan för sanktioner, talar sitt vältaliga språk och visar att tiden för Englands splendrid isolation är förbi. Och nya parlamentsval skymta. Den stora publiken skall snart inse att det är främst den engelska politikens urakftlathets-synder som bragt krigsförärens spöke så nära: flathet gentemot Japan när det gällde Manchukuo, en oklar hållning i fråga om luftkriget, en vacklande politik när det gällde att med sin auktoritet stödja Nationernas Förbund. Den Nation säger bittert att det skulle ställa sig mycket effektivare, billigare och barmhärtigare att tillhandahålla de fattiga morfin än att ge dem ett inbillat skydd. Och Baldwin förklarar lika upprigtigt som cyniskt: »Det är angreppet som är försvaret, vilket betyder att om man vill rådda sig själv, måste man döda fiendens kvinnor och barn fortare än fienden kan döda våra.»

Det är som om en underlig förlämnig gript tiden, världssamvetet har under och efter kriget fått utstå så många chocker att det fallit i en liköghetens dvala. Enstaka protester ljuda, t. ex. Tredje internationalens, men för övrigt är det kvalfullande tyst och folken, de i botten freds-villiga, låta leda sig som får. Det är därför kvinnornas aktion är en befriande handling. Om vår protest skall betydja mycket eller intet, om den skall lyckas väcka allt flera, också män, ur deras levnads slummer, därom veta vi intet. Men den är dock ett nödrop som förenar och ger uttryck åt vår ångest, ångesten över det oerhörda våld en stormark är på väg att utöva mot en försvarslös stat, ångesten över varje skydds vanmakt när en gång det ohyggliga skett och kriget brust löst.

E. Gadolin Lagerwall.

KVINNLIGA STUDENTER skall kunna tilldelas även sådana stipendier som tillkommit genom donationer före 1870, då kvinnor först fick tillträde till universiteten, anser Justitiekanslern — liksom Universitetskanslern — och menar att de maskulina benämningar såsom »ungling», »son» etc. icke skall tolkas så att studenterna uteslutas från dessa stipendier.

Fackskolan för huslig ekonomi i Uppsala.

Husmoderskurs, 2 terminer, närmast avsedd för flickor med högre skolbildning, börjar 26 Aug. Anmälan snarast möjligt.

Praktisk yrkeskurs, 1 termin, för utbildning av hushållerskor och kokerskor, börjar 26 Aug. Formulär för ansökan sändas på begäran. Anmälan snarast möjligt.

Lärarinnekurs för skolkök, 3 term. börjar i Jan. Anmälan före 1 okt. Närmare upplysningar per telefon 568. Program gratis och franko.

Dagligen pågår

Abonnemangsteckningen

till

DRAMATISKA TEATERN

speldret 1935—1936

Priser: från kr. 6:50 till 58:— för tio föreställningar under spelåret.

Tilläggsabonnemang för fem föreställningar på samma villkor.

Ingen förköpsavgift för abonnent.

Försäljningsställen:

Dramatiska teaterns kansli, Nybrogatan 2, vardagar kl. 8,30 f. m.—7 e. m. Nordiska Kompaniet. Sv. Dagbl. dep.-byr., Birger Jarlsgratan 10, Kungsgatan 34—36 (Centrum). Dag. Nyh. dep.-byr., Horngatan 1, Stureplan 13, S:t Eriksplan 6. Sthlms Tidn.-Dagbl. dep.-byr., Vattugatan 12, Stureplan 6, Odengatan 91, Kungsbrolan 2, Horngatan 16, Götgatan 35.

I kampen mot kriget!

Aktuella skrifter:

P. CARBONE:
Det kommande kriget

Pris 35 öre.

IVAN FALUDI:
Vi massmördare

En krigsdeltagares reflektioner. Rikt illustrerad! Pris 50 öre.

KURT SINGER:
Morgondagens generaler

En freispappell så stark som någon. Rikt illustrerad. Pris 35 öre.

ANONYMUS:
En antimilitarist i kriget

Pris 50 öre.

Aldrig mera krig

För alla edra brev och försändelser Ett agitatoriskt märke i svart och rött. Pris 2 öre pr st. netto.

Insänd frimärken för provex. Återförsäljare 30 proc. rabatt vid minst 10 ex. Mot postförsäkring eller mot insänd likvid. Postgros 1399.

FEDERATIVS FÖRLAG,
STOCKHOLM 1.

Bliv återförsäljare

för tidningen
TIDEVARVET

Ring 20 48 42 och begär

villkor

Lavinen har börjat...

(Forts. fr. sid. 1.)

tryck att dela ut till personalen i det stora varuhuset. Där är högervinnan, som frägar varför ej Berta Welin finns bland kandidaterna. Där är studentens kan som frägar varför vi ej kan hålla öppet några dagar till, till dess högskolan börjar och studentkåren samlas. Där kommer en man, som är organiserad nykterhetsvän, och frägar »varför har ni ej tagit längre tid till detta, så att vi kunde hinna sprida det bland de våra. Ni skulle ha fått tusen den genom oss». Till sjukhusen, kontoren, fabrikena ha vi sånt valseldar. Vi hoppas de komma in på lördag.

Men först och sist är det modräorna, som komma upp på byrån. De komma med fyllda torgkorgar, som de sätta vid dörren, medan de mödosamt leta bland de många namnen på valselden, de ha glömt gläsongen och det är inte så lätt. Hur många gånger under dessa dagar har jag ej hört samma ord: det här är viktigt, jag lämnade allt arbete därhemma, det var svårt att hitta hit, men den som har pojkar på sjon, måste vara med om det här.

»Varför har Ni inte annonserat påakt? — Varför låter Ni ej måla stora plakat att bäras omkring på gatorna med anvisning om var vallokalen ligger, vi skulle gärna bära dem åt Er! Alla fakta för att de få röstna, många fråga om de få lämna ett bidrag, för de förstå att det drar kostnader med sig. En röst i telefon frägar: »Varför gör ej Italiens kvinnor så här, för då kunde det väl ej bli något krig om alla kvinnor säger att de vilja ej skicka ut sina söner och män. Det är väl inte därför vi fått dem och haft allt arbete för dem.» En annan allvarlig röst i telefon undrar om det är möjligt att få slut på kriget, »det har ju funnits i flera tusen år». Svaret på denna fråga blev: »När i alla staters regeringar halva antalet ledamöter bestått av kvinnor i låt oss säga bara hundra år, då är kriget avskaffat.»

Vi tro det, nej vi veta det, nu då vi sett att det går få liv i den fröga kvinnomassan. Nästa gång det utgår inbjudan till opinionsmöte för freden kommer det ej att bli som förr, med på sin höjd något hundratals deltagare. De ha lovat att komma och ta många, många med sig, alla dessa som vi sett under de här dagarna.

Tack, Tidevarvet, vi tro att lavinen äntligen börjat röra på sig. Göteborg den 23 augusti

Julia Gustafson.

Vi protesterar mot examenstvånget.

Sommaren börjar lida mot sitt slut. Vi stå inför skolarets hösttermin. Alla våra brunstetkar ungar ska ni i sina olika bås. En kategori står i alla fall i särklass. Det är årets abiturienter. Dem kommer det nya läsalet att kräva mycket av, som alltid, och många av dem äro kanske på ett eller annat sätt märkta innan nästa sommar står i blom.

Och dock skulle de då kunna »springa ut», de vita mössorna, lika naturligt som träd och blommor, om de icke vore resultat av en så naturvetenskaplig process som den muntliga studentexamen.

Den dag, då nerverna stå på hjälpsän därifrån, att man skall vara beredd att avlevera sitt vetande i en hel serie oläskartade lärosvanen, kan med skull kallas slumpens dag. Vi garantera, att största delen av vårt folk med glädje skulle emotta den reformerade studentexamen, som »den nya skolans» länge haft på sitt program. Varför behålla vi då denna examen? »Ha vi kunna överleva studentexamen, så kan väl de, som komma efter oss göra det», resonerar sientrianeans människor. Det har inte gått upp för dem, att tusentals människor under tidernas lopp just genom denna examen med dess föreläsade arbete före och fullständiga löslapphet efter, fått skavanker, som ingen tid kunnat bota.

Nu är det i alla fall så, att ett solitt kunskapsstoff mycket väl kan både förvävas och kontrolleras utan examensspöket som pålösare. Därför är vi också skyldiga de unga att protesterar mot alla examina i deras nuvarande extrema former. Det finns otvivelaktigt en hel del lärare, som fast de själva lida under examensstrycket, likväl hålla på studentexamen i dess nuvarande form. De mena, att så länge censurerna har det slutliga avgörandet stå lärarna relativt fria mot lokalprägning. Det är, som bekant, inte så alldeles ovanligt, att bekyrda föräldrar i sin nöd vända sig till lärarna för att i effte timen förmedla dem att »sträcka sig» ett eller annat betyg.

Dessutom skulle censurernas förekomst bidra till, att en viss likformighet i kunskapen skulle bli rådande vid olika skolor.

Varför vill då vi ändra avskaffa — eller åtminstone rationalisera — denna institution, som snart en månadslder fungerat på samma sätt — i stort sett — och visat sig motsvara vad man åsyftat med den: *En samhällets kontroll över lärosvanen undervisning och elevernas förmåga att genom densamma inhämta och smälta en viss dosst vetande.* Vi vill avskaffa den

Vi skola aldrig rädas striden.

Fredagen den 16 augusti öppnades på Kvinnliga Medborgarskolan vid Fogelstad N. T. O:s ungdomsledarkurs, ett led i N. T. O:s undervisningsverk. Kursen förlade inte sitt mål och syfte. Den var rik och givande och kommer säkerligen att vara till nytta för alla de deltagare, som sysslar med ungdomsverksamheten. En bidragande orsak till att kursen blev så lärokär, var den skolans karaktär till vilken den blivit förlagd. Det låg något friskt över den kvinnliga Medborgarskolan vid Fogelstad. Man kände, att här är den atmosfär, som manar till arbete både under och efter kursen.

Kursen öppnades av fru Asta Berg-Dahlqvist, som särskilt värdig sig till rektor Honorine Hermelin med ett tack för välviljeheten att låta oss komma dit ner till skolan. Efter hälsningsanförandet fick deltagarna glädjen att höra rektor Hermelin hålla en föreläsning över ämnet: »Uttecklingskedlen hos barn och ungdom.» Föreläsningen var intressant och belysande. I inledningen till sin föreläsning sade rektor, att skolan vill ställa sig i nuets tjänst. »Arbetet kan aldrig», sade hon, »slökna ut och livet får inte bli stiltje, får inte stelnä.» Den ungdom som är en sådan signal kommer aldrig att rädas striden. Den må ske inom det rent faktiska arbetet eller inom nykterhetsarbetet.

Fru Asta Berg-Dahlqvist talade över ämnet »De unga fostrans». Som inledning belyste hon, hur nykterhetsarbetet genomgått en förändring. Nykterhetsarbetet var i sin upprinnelse en rörelse, som stödde sig på agitation och på löften. Nu har man lämnat den vägen och tagit nykterhetsarbetet som ett fostringsarbete. Det är det uppväxande släktet man måste lita till. Barnen står ju i medelplanet och skall vi vinna något för vårt arbete, så måste vi vinna barnen. Men, vi ha också ett stort ansvar inför de unga. De väntar något av oss och det är detta som gör, att vi måste ställa krav på oss själva.

Som motto för hela ungdomsverksamheten både när det gäller N. T. O. och N. O. V. kan man sätta Asta Berg-Dahlqvists mening till ungdomsskollarna: Var allt det du vill, att de unga skall bli.

Georg Asp.

na examenslöst därifrån, att den flera år i förväg förrycker skolarbetet och ofta urarar till själöst plugg.

Hur vill ni då ordna kontroll av såväl lärosvanen som elevens arbete, frägar någon kanske. Att kontrollera lärarna har vi ju skolöverstyrelsen. Förubblida den och låt inspektioner hagla över lärosvanen. Låt dessutom skolorna arbeta »för öppna fönsters». Tag bort sekretessen över deras dagliga gärning. Låt föräldrar och målsmän titta in, när de ha lust. Det borde inget i lärosvanen medvetande, att det är en *beder*, inte ett intrång, om föräldrar ber att få åhöra någon lektion. Elevernas kunskaper kan kontrolleras som vid seminarier och flickskolor (av den gamla hederliga 8-klassiga typen). Man tenderar under sista skolåret under ämne efter ämne och får betyg, som sedan sammanföras till studentbetyg. Detta betyg överlämnas på årsavslutningen, precis som nu, och den vita mössan kan samtidigt tryckas på lockarna av någon överhetsperson — med eller utan fanfarer.

Ingen skall då behöva lämna skolan bakvägen som en brottsling. Denna grymma procedur dödar glädjen inte bara för delintekterna själv och de anöriga. Många studenter har sagt, att deras högtidsdag har blivit en sorgedag, därför att en kamrat blivit kuggad och måst smusslas in på bakvägen i sista stund. Den vägen har vi ingen rätt att stå på. Den vägen har konservatism låta flera unga människor gå. Detta sista års kuggningar kan nog anses ha rågat måttet.

Alla, som inte hunnit bli färdiga med sina tentamina till årsavslutningen, skulle naturligtvis automatiskt gå om, men inte som skändligt utluggade. Förresten den här skisserade reformen av studentexamen bara en detalj i den stora skolreform som måste fram.

Anna Nordenstedt.

Sjövicks Folkhögskola

FOLKÄRNAN, Dalarna — Vinterkurs 1 Okt.—15 Maj. MANLIG FOLKHÖGSKOLA med praktisk och teoretisk undervisning bl. a. i modersmålet, historia, samhällslära, engelska (valfritt), geografi, fältmätning, byggnadsritning, bildföring. KVINNLIG FOLKHÖGSKOLA. Undervisning i alla arbeten, som förekomma i ett hem: Matlagning, bakning, konservering, sömnad, vävning, knäppning och dylikt. Sjukvård och barnavård. — Utom de vanliga folkhögskoleämnena även kristendom. Kurserna äro så lagda, att de lämna sig utomordentligt väl för inträdesökande till sjukhus, seminarier och dylikt. Sjövicks folkhögskola — härligt belägen vid Dalälven — erbjuder trevliga eleverum och god omvårdnad. Omkostnaderna äro mycket låga. Statstipendier och stipendier uti Aqvists m. fl. fonder. Prospekt och närmare upplysningar från Olof Hammar, Sjövik, Folkärna.

Folkhögskolan, Västerberg, Storvik.

27:e vinterkursen börjar den 28 okt. följande avdelningar, värdera med särskild undervisning. A: Första årskurs för manliga elever (med undervisning även i engelska och träslöjd). B: Första årskurs för kvinnliga elever (med undervisning i teoretiska ämnen samt skolkök och slöjd). C: Andra årskurs för manliga och kvinnliga elever. Låga avgifter. Stipendier av statsmedel samt befrielse från undervisningsavgift för behövande. Landstingstipendier åt arbetslösa ungdom. Elevhem för kvinnliga elever. Prospekt på begäran.

Hälsan, viktigast av allt.

Värda Eder hälsa. Effektivt behandlas gikt, reumatism, ischias, nervsmärtor, rubbningar i ämnesomsättningen m. fl. sjukdomar enligt Skoldborgsmetoden på Stockholms Fysikaliska Kuranstalt. Tel. 62 54 44. Humlegårdsg. 18. Tel. 61 06 78. Moderata priser. Begär prislista!

Norr Mälärstrands Barnkammarskola

N. Mälärstr. 66, N. B., Stockholm. Montessori-metod. Barn 2—7 år mottagas, skilda avdeln. för större och mindre barn. Daglig utomhusvistelse. Undervisn. i sång och lekar. Höstterminen börjar måndagen d. 16 sept. dipl. montessorilärarina, stud. vid Montessori Training College, London. Upplysn. per telef. Lagnö 62.

Professorkan Dahlströms Pensionat

öppnas 1 oktober Sibylliegatan 33. Vakra rum, större o. mindre, även m. eg. ing. Gärna års pensionärer med egna möbler. Utomordentligt gott bord. Även måltidsinack. Lämpligt för pers., som sitta värde på ett vårdat o. kultiverat hem. Närmare tel. tillsvdare: Ektorp 175 o. Stockholm 10 12 49. Visning onsdag—torsdag 3—5 (tel. 67 28 99).

Tyringe Helpension, Hindås — enda statsunderstödd 8-klassiga internat-gärverk för flickor — börjar i höst sitt 27de läsår.

Avgångsbetyg med normalskolkompetens. Inträdesfördring: 4-årig eller 6-årig folkskola eller motsvarande Bunkspare. Ordnad övergång till gymnasium. Förbered. klasser (även för pojkar). Praktisk-teoretisk linje. Skol- och inackorderingsavgift i de lägre klasserna 1,900 kr., i de högre 1,800 kr. per helt läsår. Årsredogörelse på begäran.

Rektor Ester Boman, Hindås. Tel. 8.

FOLKHÖGSKOLAN
vid
Stockholms Borgarskola
Statsunderstödd läroanstalt.
Läsåret 1935—1936 (2 sept.—16 maj).
Ett-årig huvudkurs och två-årig fortsättningskurs. Inträdeslaga för manliga elever 18, för kvinnliga 16 kr.

Folkhögskolan avser att genom övningar och föreläsningar ge sina elever allmän, medborgerlig bildning. Statstipendier för mindre bemädlade elever upp till 35 kr. pr månad. Låga avgifter. Moderna lokaler. Inskrivning den 26 aug.—2 sept. kl. 11—12 f. m. i Kungstensgatan 4, 1 tr. Begär prospekt.

VILHELM DAHLSTROM, Folkhögskolans rektor, Kungstensgatan 4, 1 tr.

Örebro Läns Folkhögskola och Lantermanskola

börjar den 1 nov. sitt 63:e läsår.

Kvinnliga elever mottagas i alla avd. Språkundervisning. Högre avdeln. Särskild undervisning för blivande sjuksköterskor. Mycket god utrustning, billiga omkostn. Stipendier. Många friplatser. Redogörelse med prospekt från Rektor M. Mårtensson, Kävska, adr. Sköllersta. Tel. Sköllersta 3.

Beskowska Skolan

Genom 4 förberedande klasser direkt in i 4 mel-länklasser och upp till 4 ringars gymnasium med real- och latinlinje. Vanliga avgifter. Rektors tel. 65 02 95 före kl. 9,30 o. efter kl. 18. Plats finnes i 1:a klass och de förb. klasserna.

Lugn skoltid

Bo i DJURSHOLM

TOMTER På fri o. egen grund med goda vägar och med ledningar. VILLOR Från 5 rum och kök, såväl nybyggda som äldre. SKOLOR Erkänt goda skolor. Sänkta terminsavgifter. SKATTER Bland de lägsta i Sverige. LÅN Byggnadskreditiv och lån ordnas på förmånliga villkor.

DJURSHOLMS AKTIEBOLAG

(Stadens fastighetsavdelning)
KONTOR: SLOTTET. Tel. Djursholm 327. (Efter kontorstid 174)
Tomter visas på begäran. Även Söndagar.

VILLA VETTRA FLICKPENSION

börjar sin 3 månaders lärorika husmoders-, handarbets- o. vävkurs 15 sept. för bildade flickor. Fackutb. lärarinnor, valfrlia ämnen, ut. bekv. Bad, tennis, omvårdnad. Beg. prosp. *Elvira Giöbel*, Hammar, Åkerslund. Tel. Hammar 10.

Bygg nu i höst eller vinter!

DRAG NYTTA av ett höst- eller vinterbygge. Snickare, murare, målare — alla slags hantverkare — erhålles bäst och billigast, då den bräda högssongonen är över. Dälig väderlek lägger inga hinder i vägen, om Ni bygger ett snabbmonterat BORO-HUS. Detta kommer till byggnadsplatsen väl skyddat och med oljefärdiga snickeri. Tak och väggar uppmonteras på endast några dagar. För övrigt erhålles ett BORO-HUS vid höst- och vinterle-

BORO-HUS

Bygg fort och lätt på BORO-SÄTT
Landsbro Trävarvet, Steckelö, Drottninggatan 57, Tel. 20 91 00 (växel)